

Bavariavikingen

*Mitteilungsblatt
der*

*Deutsch-Schwedischen Vereinigung e.V.
München*

Die Themen unserer Ausgabe:

- Weltkulturerbe Funkstation Varberg*
- Schwedische Erfinder*
- Der Wasalauf - Vasaloppet*

Winterausgabe 2010

Kära medlemmar,

med visst obehag konstaterar jag hur tiden rasar iväg. Det var ju endast ett par dagar sedan vi firade midsommar vid Kugleralm, inte sant !? Dess emellan har vi också under detta året firat kräftskiva, haft litteraturkvällar, åtnjutit kanelbullar och fastlagsbullar vid de riktiga tidpunkterna för att nämna ett par av våra aktiviteter. Vårt „Stammtisch“ i Hofbräu är välbesökt med tydligt över 10 besökare per kväll i genomsnitt. Och nu står vi „plötsligt“ framför årets största fest igen: vår Luciafest i Hilton City

Munich Hotel den 11 december.
Jag vill här önska alla medlemmar hjärtligt välkomna till vår stämmingsfulla Luciafest !

Vår förening måste även utveckla sig, „med Sverige (och även Tyskland) i tiden“, för att använda den nuvarande Kungens valspråk. Därför har vi 2010 arbetat intensivt med vår förenings representation i Internet för att även genom moderna medier göra DSV mer

bekannt. Vår Websida www.d-s-v-m.de fungerar nu sedan längre tid utomordentligt väl. Vi har kunnat vinna en Internet-partner, ett internetföretag som administrerar vår websida professionellt och sörjer för att vi inte har funktionella problem. Ett flertal personer i styrelsen är mycket aktiva när det gäller att gestalta all den information som berör vårt föreningsarbete, här främst vill jag nämna vår bisittare i styrelsen.

/Fortsättning på s.7

Schwedenstimmung im winterlichen Bayern

In der Vorweihnachtszeit ist es gar nicht so schwer, sich ab und zu in Schweden zu wöhnen.

Auf der Theresienwiese tummeln sich zur Tollwood-Zeit die Möchte-Gern-Schweden an der Schwedenbar und trinken Glögg mit Köttbullar.

Aber auch zu Hause kann sich jeder ein kleines Schweden schaffen. Es hilft natürlich wenn Schnee fällt, auch wenn große Teile von Schweden überhaupt nicht schneesicher sind.

Da kann man abends mit einem Pepparkaka in der Hand und einer Tasse Glögg die Laterne am Balkon beobachten und sich die Termine der schwedischen Vereine vormerken.

Nicht vergessen sollte man dabei die Luciafeier der DSV, stimmungsvoll gestaltet von Mariannes Chor.

Später, wenn die Tage länger werden, ist es dann Zeit für unser Semmeessen.

Viel Vergnügen mit dieser Ausgabe des Bavariavikings und bis zum nächsten DSV-Termin!

Maria Senfleben

Vereinstreffen im Hofbräukeller

Das monatliche Vereinstreffen der DSV findet am zweiten Dienstag eines jeden Monats statt. Wir treffen uns ab 18.30 Uhr im „Hofbräukeller“ am Wiener Platz, Innere Wiener Straße 19 (bei schönem Wetter im Biergarten!) in Form eines offenen Vereinstreffens.

Unsere Vereinsabende im Winter 2010/11 sind:
14. Dezember, 11. Januar und 8. Februar.

So können alte und neue Mitglieder, Schweden und Deutsche, Interessierte und Schwedenfreunde zusammenkommen. Wir freuen uns sehr darauf, Euch zu sehen. Fragt einfach nach dem „Schwedentisch“, wie immer mit der schwedischen Fahne drauf! Wir reden schwedisch, aber auch deutsch oder bayrisch (!).

Kommen Sie, wann es Ihnen passt, bleiben Sie so lange, wie es Ihnen gefällt!

Willkommen - Välkomna!

Haben Sie uns Ihre E-Mailadresse schon mitgeteilt?

Aus redaktionellen Gründen finden Sie in dieser Ausgabe das Grußwort auf der ersten Seite.

Impressum	Adressen	Telefon
1. Vorsitzender:	Lars Lindström, Alpspitzweg 1, 82538 Geretsried	Tel: 08171 / 909176
2. Vorsitzende:	Barbara Siebert, Johannisplatz 3 B, 81667 München	Tel: 089 / 1234194
Schriftführerin:	Birgitta Gutsch, Ammerlandstraße 24, 81476 München	Tel: 089 / 758688
Schatzmeister:	Gerd-Dieter Schwark, Knappertsbuschstr. 17, 81927 München	Tel: 089 / 935690
Beisitzer:	Frank Senftleben, Rotbuchenstraße 32, 85614 Kirchseeon	Tel: 08091 / 561347
Bankverbindung:	SEB Bank, München, BLZ: 700 101 11, Kontonummer: 1808788400	
Internet:	E-mail: vorstand@d-s-v-m.de Website: http://www.d-s-v-m.de	
Anzeigenpreise:	Privatanzeigen für Mitglieder kostenlos. Gewerbliche Anzeigen; bitte beim Vorstand anfragen.	
Steuernummer:	143/212/90370 (Vom Finanzamt als gemeinnützig anerkannt.)	
Anschrift:	Deutsch-Schwedische Vereinigung e. V. Postfach 31 01 62, 80102 München	
BV-Redakteurin:	Maria Senftleben; E-Mail: redakteur@d-s-v-m.de	

Svenska uppfinnare

Alfred Nobel

Hans Karlsson, vem är det? Jo, det är svensken som uppfann rullbältet för bilar 1962 och som man verkligen inte hittar mycket information om. Redan på 1950-talet började de svenska bröderna Lennart och Stig Lindblad att utveckla bilbälten, först med ett spänne som användes till halsband för tjurar. 1956 började tvåpunktsbälten, 1959 trepunktsbälten och 1967 rullbälten att produceras. Innan företaget Autoliv i Vårgårda växte sig stort, satt Lennarts mor och fru och sydde fast bältena. Nu är firman ett av världens ledande bilsäkerhetsföretag.

Från Vårgårda kom även Johan Petter Johansson, uppfinnaren till bl a skiftnyckeln, som han fick patenterad 1892. Han började sin yrkesbana som vallpojke och diversearbetare innan han fick arbete på en mekanisk verkstad, där han till en början uppfann en smörjkopp, som arbetsgivaren patenterade. Senare öppnade han sin egen verkstad i En-

köping. Andra uppfinningar var sockertången, dörrknäppet till skåpdörrar och andra nyttigheter; det blev sammanlagt 110 patenterade uppfinningar innan han dog 1943. Vid infarten till Vårgårda finns en stor skiftnyckel till minne av ortens store son.

Gustaf Dalén, lantbrukarson från Stens-torp nära Falköping, var mannen bakom AGA-fyrarna. Han fick Nobelpriset i fysik 1912, kort efter en allvarlig gasolycka, där han miste synen. Han uppfann även bl a solventilen. Dessutom samarbetade han tidigt med Gustaf de Laval, även känd för mjölkseparatorn, när det gällde ångturbinen. Bröderna Birger och Fredrik Ljungström vidareutvecklade ångturbinen och inspirerades i sitt arbete av Gustaf de Laval.

Nils Ericson

En annan svensk uppfinnare var läkaren Rune Elmquist, som levde till 1996 och uppfann pacemakern 1958. Det var även Elmquist som utvecklade den första EKG-skrivaren 1931.

Vid en uppräknning av svenska uppfinnare får förstas inte bröderna John Ericsson, född 1803, och Nils Ericson, född 1802, från Värmland saknas. John, som verkade i USA, uppfann propellern, men mest lönsam var eldmaskinen, som använde luft istället för vattenånga. Brodern Nils gjorde en stor insats vid bygget av Trollhätte kanal och även vid utformningen av det svenska järnvägsnätet. Han adlades 1854, invaldes i Kungliga Vetenskapsakademien och hyllades på många andra sätt.

En annan värmländsk Ericsson var Lars Magnus (L.M.) född 1846 i Grums. Han är mest känd som grundaren till telefonbolaget. Ericsson trodde länge att telefoner aldrig skulle slå igenom på riktigt, utan bara vara något för överklassen.

Carl Munters från Kopparbergs län, som dog 1989, var uppfinnare och känd för Electrolux kylskåp. Dessutom uppfann han skumplasten och en mängd andra saker.

Sveriges mest kända uppfinnare är säkert Alfred Nobel, som led mycket av

att hans uppfinning dynamiten också kunde användas till att göra ont. Han instiftade därför Nobelpriset åt personer som gjort mest nytta för mänskligheten.

I det här sammanhanget vill jag tipsa om en patriotisk filmsnutt om svenska uppfinningar, som heter *Swedish inventions that formed our world*. Den finns på YouTube och där presenteras ännu fler uppfinningar.

Maria Senfileben

Vasaloppsmuseet i Mora

Vid Vasaloppsmålet i Mora står sedan 1994 Vasaloppsmuseet. Här har Anders Pers, Vasaloppets fader, en hedersplats. I februari 1922 skrev han en tidningsartikel om att Gustaf Eriksson Vasas flykt genom Dalarna 400 år tidigare borde ihågkommas med ett skidlopp. En månad senare genomfördes det första Vasaloppet med drygt 100 deltagare. Sedan dess har antalet stigit till ca 14.000 skidåkare i det ordinarie loppet och ca 40.000 i de andra loppet, KortVasan, TjejVasan, Öppet Spår två dagar, HalvVasan, SkejtVasan och StafettVasan.

Andra gamla hjältar som hyllas i museet är, förutom Mora-Nisse, Sven Utterström, Per-Erik Särna Hedlund, Arthur Häggblad och finländaren Pekka Kuvaja, som var den förste utländske segraren 1954. Sammanlagt har sju icke-svenskar vunnit Vasaloppet.

Museet besöks av ca 15.000 turister och skidentusiaster varje år, som ofta börjar rundgången med en Vasaloppsfilm på ca 30 minuter.

Maria Senfileben

Vasaloppets motto: I fädens spår för framtids segrar

Så står det skrivet på banderollen över mållinjen i Mora.

Den första söndagen i mars 2011 är det dags igen för Vasaloppet som går från Sälen till Mora, en sträcka på 90 kilometer. Första Vasaloppet genomfördes 1922 till minne av Gustaf Vasas legendariska flykt mot Norge 1521, vilken möjligen är en efterkonstruktion av kungens propagandaministerium...

Ernst Alm, vinnare av det första Vasaloppet 1922, 22 år gammal och hittills den yngste vinnaren

1923 ställde en dam, Margit Nordin, upp i loppet och fick tiden 10:09:42. Därpå förbjöds kvinnor att delta i Vasaloppet. Det blev under åren en populär sport att försöka avslöja ev. kvinnliga skidåkare som smugglade sig in vid starten under falskt namn. Inte förrän 1991 upphävdes förbudet. År 1977 deltog Kung Carl XVI Gustaf för första gången. Han fick en bra placering och gjorde om bravuren två gånger.

Vid vätskekontrollerna serveras blåbärs-soppa till skidåkarna. Varje år går det åt ca 55.000 liter av denna ädla dryck.

Segraren koras av en kranskulla, som ska vara född i Dalarna, ogift, idrottsintresserad, samt käck och grann. I Tjejvasan står en kransmas i målet.

Den mest berömde Vasaloppsåkaren är Nils **Mora-Nisse** Karlsson, född 1917 och vinnare av nio Vasalopp under 40- och 50-talet.

Andra kungliga nöjen

Vi vet nog alla att Carl XVI Gustaf är både sport- och motorintresserad. Han åker skidor, seglar, kör snabba bilar och långsamma traktorer. Han delar också jaktintresset med många av sina föregångare.

Hans farfar, Gustaf VI Adolf, hade som bekant andra intressen; arkeologi och konst. Att dennes far, Gustav V, var förtjust i tennis, det vet vi nog också, men att han även brukade brodera för att lugna sina nerver utan att ta till tobak, det kanske är mindre känt.

Den förste Bernadotten, Karl Johan, hade inga fritidsintressen. För honom räckte politiken (han började dock sin karriär som övertygad republikan i Frankrike och bör ha reviderat en eller annan åsikt med åren).

Gustav III var däremot en kulturpersonlighet som älskade teater och gav poeter som Bellman sitt stöd. Även drottning Kristina var teaterintresserad, medan Adolf Fredrik och Lovisa Ulrika hade ett intresse för naturvetenskap.

Vikingarnas jul

När fläsket kom till Orm och Toke sutto de orörliga, vända mot kitteln, och följde noga hur drängen fiskade med spettet. De suckade av glädje när han fick upp fina stycken bogfläsk åt dem; och de påminde varandra om hur länge det var sedan de sist suttit vid ett sådant mål, och undrade över att de i så många år kunnat uthärda i ett fläsklöst land.

Men när blodkorven kom fingo de tårar i ögonen båda, och det tycktes dem att de aldrig fått ett ordentligt mål mat alltsedan de seglat ut med Krok.

– Den lukten är bäst av allt, sade Orm stilla.

– Det är timjan i, sade Toke med bruten röst.

Ur Röde Orm av Frans G. Bengtsson

Borgarbarnens jul

Jul på landet

Ja, nog var det vackert med den gröna granen, som stod där och lyste med sina ljus och guldstjärnor och gotter. Och vad det var roligt att undersöka sin julhög! På det stora bordet lågo sju julhögar: åt alla barnen, åt Maja och åt Pelle. Och alla voro de likadana: en stor julkuse, två pepparkaksgrisar och äpplen, russin, mandel och karameller...

Nu visste alla barnen, att de skulle få var sin sak. Och med strålände ansikten gingo de fram, en och en, till far. Sven fick en präktig fällkniv med många blad. Karin fick en skinnmössa, Greta ett halvt dussin näsdukar och Olle ett par röda vantar. Och Maja fick en halsduk och Pelle ett par varma handskar.

Ur Läseboken I Önnemo av A. M. Roos

/Fortsättning från s. 1

Många förfrågningar, även anmälningar till våra aktiviteter har sin utgångspunkt genom websidan och det är uppenbart att föreningen måste fortsätta investera i denna form av representation.

Jag önskar alla medlemmar en god avslutning av detta året som gick förbi så snabbt, inte sant, en glad och trevlig Luciafest och inom kort God Jul och Gott Nytt År. Väl mött önskar er

Styrelsen
Lars Lindström
1. Vorsitzender

Veranstaltungskalender
Termine der DSV und weitere „Schwedentermine“
Alle Angaben ohne Gewähr

Dezember 2010

Sa. 4.12 um 19.30 und

So. 5. 12. um 16.00 Uhr, Schwed. Chor,
Weihnachtskonzert, (s. S. 15)

Sa. 11.12. ab 16.30, Luciafest der DSV
 im Hotel Hilton (s. S. 16)

Sa. 11. 12., 10.00 - 17.00 Uhr, Weih-
 nachtsbasar der schwed. Kirchengem.

+

So. 12. 12. um 11.30 Uhr Advents-
 gottesdienst mit Lucia, **13.00 - 17.00**
 Uhr Basar. Alles in der **Gustav-Adolf-**
Kirche, Hohenaschauerstraße 3.

Dienstag 14. Dezember 2010.
Stammtisch der DSV im Gasthaus
„Hofbräukeller“ am Wiener Platz,
Innere Wiener Straße 19, um 18.30
Uhr.

Di. 28. 12., 16.00 - 19.00 Uhr, Monats-
 treffen der schwed. Kirchengemeinde,
 Schwanthalerstr. 60

Januar 2011

Dienstag 11. Januar 2011.
Stammtisch der DSV im Gasthaus
„Hofbräukeller“ am Wiener Platz,
Innere Wiener Straße 19, um 18.30
Uhr.

Tisdag 11 jan. kl. 16. 30, i
Hofbräukeller, före Stammtisch,
Bokcirkel. Vi läser *Hon älskade* av
 Helena Henschen. På boklistan:
Hundraåringen som klev ut genom
fönstret och försvann av J. Jonasson
 Brigitte Sjöberg: Tel. 08171/10989

Mi. 19.1. um 19.00 Uhr,
Filmabend in der Kirchengemeinde,
Schwanthalerstraße 60:
Så olika - Komödie

Di. 25. 1., 16.00 - 19.00 Uhr, Monats-
treffen der schwed. Kirchengemeinde,
Schwanthalerstr. 60

Februar 2011

Dienstag 8. Februar 2011.
Stammtisch der DSV im Gasthaus
„Hofbräukeller“ am Wiener Platz,
Innere Wiener Straße 19, um 18.30
Uhr.

Vorschau März 2011

Sa. 12. 3. um 15.00 Uhr Fastlagsbulle-
essen (Semlor und Kaffee) DSV

Do. 31. 3. Mitgliederversammlung mit
Vorstandswahlen - bitte vormerken!

Liebe DSV-Mitglieder,
der Verein braucht Euch! Wer sich
einbringen möchte, z. B. Vereins-
treffen und Feste vorbereiten,
Musik machen etc., kann sich gerne
beim Vorstand melden (Telefon-
nummern: siehe Impressum auf
Seite 3). Außerdem ist am 31. 3.
unsere Jahreshauptversammlung
mit Vorstandswahl. Da gibt es auch
die Möglichkeit, mal etwas zu
erörtern oder sich sogar zur Wahl
zu stellen.

Nachruf

Unser Mitglied Ronni Enström,
geb. am 11. 10. 1938, ist am 21. 9.
2010 gestorben. Unsere herzliche
Anteilnahme gilt seiner Frau Dr.
Anita Homolka-Enström.

*****

Den bästa hälsningen till min
älskade Ronni!

Jag binder en krans av minnen
De vackraste och finaste jag har
Jag vet att den aldrig ska vissna
Hos mig finns du alltid kvar.

Varmt tack för allt! I djup sorg,
din hustru Anita

Neues Mitglied!

Seit der letzten Ausgabe ist dazu-
gekommen:

Ursula Böhm

Herzlich Willkommen!

*****

Bücherei der schwedischen Gemeinde

in der Schwanthalerstraße 60
Öffnungszeiten: Montag bis Freitag
10.00 - 14.00 Uhr,
Büchereikarte für Nicht-Mitglieder der
Kirchengemeinde 12 €/Jahr ab 1. 1. 11.
DVDs gegen 10 € Pfand.

Kulturkalender

Alle Angaben ohne Gewähr. Weitere Angaben erfragen Sie bitte bei den Veranstaltern und entnehmen Sie bitte der Tagespresse

**12. Dezember um 11 Uhr
im Gärtnerplatztheater:
Nordlys - Nordlichter -
Kammermusik von Johan August
Halvorsen, Franz Berwald und Jean
Sibelius**

**Mittwoch, 15. Dezember um 20 Uhr
im Gasteig (Orff-Saal): Nils Landgren**

**Vom 16. bis 21. Dezember gastiert
der schwedische Cirkus Cirkör
mit der Deutschlandpremiere von
"Wear it like a crown" auf dem
Tollwood Festival.**

Siehe auch unserer Homepage:

<http://www.d-s-v-m.de>

- immer aktuell!

Wer von interessanten (deutsch-)
schwedischen Veranstaltungen in
Bayern erfährt, bitte Frank Senftleben
(webmaster@d-s-v-m.de) informieren;
siehe auch Impressum.

Bokmässan 2010 i Göteborg hade
Afrika som tema. Nästa år, 2011, är det
den tyskspråkiga litteraturen som står i
fokus.

*****

Böndernas julbord

*Det var julkalas, och Ulrika bjöd på
gamla svenska julrätter: Kokt gris-
huvud, rullsylta, pressylta, hacksylta,
köttbullar och lungmos. Hon hade
stoppat både isterband och fårkorv, hon
hade kokt sötost och lagat ostkaka. Det
var inte vardagens anrättningar som här*

*bjöds, det var helgens fägnad; det var
inte söcknans torftiga spis, utan julhög-
tidens kräsligheter som gästerna und-
fägnades med - det var den smakliga
och läckra julkosten i Sverige, som
sattes fram för de utflyttade lands-
männen.*

Ur Nybyggarna av Vilhelm Moberg

*****

Överdådigt smörgåsbord

*- Ansjovislåda. Små körvar. Sillsallat,
fortsatte Karl Ludvig med ögonen i
fjärran, lik en somnambul, som med
anden omgriper milslångt från kroppen
befintliga föremål.
- Tycker du?
- Hummer naturell. Inkokter lax i ringar.
Räker på is. Brynta champignoner.
Stekter njure.
- Fan, avbröt artisten. Stopp lite!
- Sardinier i olja, i olja hör du! Inte i
tomater, fortfor obevekligt Karl Ludvig,
med en stämman, som majestätiskt ekade
i hans två rum. Trevliga lökar mä
köttfärs ini. Sa ja hummer?
- Ja, det sa du. Men...
- Kröstader mä svamp i. Sparrisömelett.
Rökter lax virad i krumelurer mä
skarpsås nereve.
- Nej, hör du, avbröt artisten den i
trance försänkte Karl Ludvig. Hejda dig
litet! Menar du, att jag ska ha ett så
stort smörgåsbord?
- Ja vesst! Kan aldrig bli för stort.*

Ur Birger Sjöbergs Kvartetten som
sprängdes (på västsvensk dialekt).

Weltkulturerbe – Die Funkstation bei Varberg – Schwedens industrielles Weltkulturerbe

Gut 50 km östlich von Varberg und rund 100 km südlich von Göteborg liegt die alte Funkstation von Grimeton. Sie ist seit 2004 in der Weltkulturerbeliste der UNESCO. In der Begründung heißt es u.a.: *Die Funkstation in Grimeton ist ein einmaliges und einzigartiges Monument, das den Entwicklungsprozess der Kommunikationstechnologie in der Zeit nach dem ersten Weltkrieg repräsentiert. Varberg Funkstation ist ein außerordentliches gut erhaltenes Beispiel eines Telekommunikationszentrums, das technische Errungenschaften aus der Zeit um Anfang 1920 repräsentiert und gleichzeitig die weitere Entwicklung in den nächsten drei Jahrzehnten dokumentiert.*

Der Architekt Carl Åkerblad hat das Stationsgebäude von Grimeton im neoklassizistischen Stil entworfen und in den Jahren 1922 bis 1924 gebaut. Von ihm stammt auch die Gesamtplanung für das Gelände mit seinen sechs Masten, die jeweils eine Höhe von 127 Metern haben und Querarme von 46 Metern. Alles, was in den 20er Jahren des 20. Jahrhunderts geplant und gebaut worden ist, ist noch erhalten. Damit ist diese Funkstation die weltweit einzige Funkstation ihrer Art, die außerdem noch funktioniert. Von den etwa zwanzig 200 kW Alexanderson-Sendern, die in den USA entworfen und von General Electric überall auf der Erde aufgestellt worden sind, existiert nur noch die Funkstation von Grimeton. Neben dem Stationsgebäude kann der Besucher die technischen Anlagen und das sog. Funkdorf – Wohn- und Arbeitsgebäude der Angestellten und Betreuer – und den

originalen Chevrolet von 1931 – das Stationsauto – besichtigen.

Eng verbunden mit dieser Funkstation ist der schwedische Elektroingenieur und Erfinder Ernst Alexanderson (1878 – 1975). Nach dem Abschluss an der Technischen Hochschule in Stockholm studierte er in Berlin-Charlottenburg bei Professor A. Slaby, einem Wegbereiter der drahtlosen Telegraphentechnik. Ab 1901 arbeitete er bei General Electric in den USA, wo ihm Neuerungen und Weiterentwicklungen auf dem Gebiet der Elektro- und Funktechnik gelangen, so z.B. der Einphasen-Antriebsmotor für Lokomotiven und die Entwicklung eines HF-Alternators (ein elektrischer Generator erzeugt hochfrequente Wechselspannungen mit bis zu 100 000 Schwingungen pro Sekunde) für Funkverbindungen auf Langwelle. Weitere Erfindungen waren Höhenmesser für Landungssysteme bei Flugzeugen, ihm gelang die erste Bildübertragung auf Kurzwelle über den Atlantik und 1955 patentierte er einen neuen Farbfernseher. Insgesamt erhielt er 344 Patente.

*Invigningen av Grimetons radiostation i Halland av kung Gustaf V den 2 juli 1925
Foto: Mathilda Ranchs ateljé/Länsmuseet Varberg*

1920 beauftragte der Schwedische Reichstag die Telegraphenverwaltung eine Langwellen Sende- und Empfangsstation für den aufkommenden Telegrammverkehr nach den USA zu bauen. Der Ort Grimeton bei Varberg bot sich deshalb an, da der Weg für die Langwellen Richtung USA über den Atlantik frei war. Gewählt wurde ein Weg zwischen dem südlichen Norwegen und dem nördlichen Dänemark und Schottland. Außerdem war das Gelände bei Grimeton eben und störte die Ausbreitung der Langwellen nicht. Hinzu kam, dass der Ortsname Grimeton für Engländer leicht auszusprechen war. Am 1. Dezember 1924 wurde die Großfunkstation mit dem Rufzeichen SAQ auf 16,7 kHz (WL 18 000 m) in Betrieb genommen. Offiziell eröffnet wurde sie am 2. Juli 1925 durch König Gustav V. Ihren Höhepunkt erreichte die Station während und nach dem Zweiten Weltkrieg. Besonders in den Kriegsjahren stellte die Funkstation die einzige Funkverbindung ins Ausland dar, da alle Seekabel zerstört waren.

Als nach dem Zweiten Weltkrieg sich die Technik der Kurzwellen durchsetzte, benutzte nur noch das schwedische Militär die Funkstation für die Kommunikation mit ihren U-Booten. 1995 wurde die noch perfekt funktionierende Anlage aus mangelnden Interesse des Militärs geschlossen.

1996 erhielt Grimeton den Rang eines nationalen Industriemonuments und damit war die finanzielle Absicherung für die Erhaltung dieser Anlage gewährleistet. Angelehnt an die erste übertragene Neujahrsbotschaft von Grimeton sandte der schwedische König Carl XVI Gustav zur Jahrtausendwende seine

Neujahrsgrüße um die Erde. Am 2. Juni 2004 wurde Grimeton von der UNESCO zum Weltkulturerbe erklärt und stellt auch einen sog. Ankerpunkt innerhalb der Europäischen Route der Industriekultur dar.

Walter Mirbeth September 2010

Homepage:
<http://www.grimeton.org>

Är det någon som minns Unica-boxen, eller resväskorna av samma fabrikat? På Mariestads museum kan ni beskåda den internationella försäljningsslagern - lätta, tåliga och miljövänliga väskor av alla slag. Materialet var gjort av papper och bomullsrester, men när plasten uppfanns och bomullsavfall blev svårt att komma över, fick Mariestads världberömda Unica-tillverkning läggas ner och är idag nästan bortglömd.

*****

Norrländsk drink - Pajala Sunrise
 för tuffa grabbar: Fyll ett vanligt (stort) dricksglas med hembränt. Garnera kanten med en tjock skiva falukorv.
 (Hittat på internet)

*****

Efter valrörelsen 2010: Borgerlig minoritetsregering

I riksdagen 2010 finns nu åtta partier representerade, trots kampanjen mot (sd). Tänkvärt i sammanhanget: <http://traditionochfason.wordpress.com/2010/09/21/massans-mentalitet->.

Nytt för i år var satsningen på återkalleliga förtidsval och att utlandsväljarna fick tillgång till de flesta partiernas röstsedlar. Förr ombads man att i valhemlighetens namn plocka med sig alla valsedlar och slänga de överflödiga. Nu tar de flesta öppet en enda innan de går in i valbåsen. I vallokalen Kulltorps äldreboende i Tanto övervakades t o m valsedlarna. Anklagelserna om valfusk var många. Det började vid moderaternas nominering, men sedan gällde det oppositionen. Chansen att gömma småpartiernas valsedlar utnyttjades flitigt. En valarbetare ertappades av Helsingborgs Dagblad med att följa med in bakom valskärmen för att hjälpa till. <http://hd.se/landskrona/2010/09/10/politiker-sag-pa-nar-valjare>. Polisanmälda blev socialdemokraternas demokratiskolor i invandrarområden, i direkt anslutning till förtidsröstningen. (I dessa områden uppnår (s) sina bästa resultat.) Mest känd blev den i Vivalla (se Sahlins medverkan på *you-tube*). LO-facket Byggnads i Uppsala bjöd på korv med förtidsval. (S) själva klagade över att icke-läskunniga invandrare tog fel valsedlar. <http://www.sydsvenskan.se/val2010/article1241721/Manga-tror-att-Sd-ar-ett-muslimskt-parti.html>. Att svensk TV var opartisk är synd att säga: <http://www.sydsvenskan.se/opinion/pertohlssonkronika/article1235839/I-veys-tjanst.html>. Men pressen sägs ha varit mer negativ mot Mona Sahlin (s).

Politiskt motiverade skadegörelser, hot och våld, särskilt mot (sd) förekom, men även mot andra. Statsministerns reaktion: <http://hd.se/skane/2010/09/14/reinfeldt-vadjar-till-fornuftet>. Efter valet fortsatte våldet, utan avståndstagande från etablissemangen, tvärtom: Lars Ohly (v) under valvakan: *Vi måste nu bygga utomparlamentariska rörelser...* Det allvarligaste politiska våldet utsattes Issa Issa för: <http://www.aftonbladet.se/nyheter/valet2010/article7846439.ab> Kommentarer: <http://nettelblad.blogg.se/2010/september/om-masspsykosen-i-sverige.html>; <http://www.expressen.se/ledare/sakinemadon/1.2140082/demokrati-med-skonhetsflackar>. Våldet riktar sig inte bara mot politiskt aktiva, utan även mot polisen, bl a i Husby: <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article7852054.ab>. Denna utveckling kan man inte läsa om i SZ:s Bullerby-skildringar; inte ens i Sverige är upploppen förstasidenyhet; sök på internet för information om aktualiteter.

Och hur var valrörelsen? Johan Ingarö på Neo skrev: *Sveriges märkligaste valrörelse på mycket länge är nu på väg att ta slut. Om inget oerhört extremt inträffar under det kommande dygnet blir det något så ovanligt som en valrörelse utan någon enskilt tung sakfråga eller sakområde. Förra valets tema var utanförskapet, 2002 handlade om integration, 1998 om vård, skola och omsorg – efter nittiotalets tuffa besparingar. Men 2010 ser ut att gå till historien som året då valet inte handlade om någonting särskilt, utöver bröstpumpar, clowner i sjukvården, butlers i tunnelbanan och annat som lockat mer till hånskratt än till ideologisk kamp. Valet handlar i hög utsträckning bara om sig självt.*

Maria Senftleben

Aktuell - Nelly Sachs

I år uppmärksammar Judiska teatern i Stockholm poeten Nelly Sachs, som föddes i Berlin 1891 och som med Selma Lagerlöfs hjälp fick skydd i Sverige 1940, där hon levde fram till sin död 1970. Hennes dikter gav henne nobelpriset 1966. Läs hela artikeln: http://www.svd.se/kulturnoje/nyheter/sagan-om-sachs_5480499.svd

Här ett utdrag ur en dikt, översatt av Rolf Moberg:

*VEM TÖMDE sanden ur era skor
Då ni tvangs att ställa er upp för att dö?
Sanden som Israel hemförde,
Israels vandrings sand...*

*****

Den svenska bokcirkeln träffas regelbundet, se kalendern. Vill du vara med? Ring Brigitte Sjöberg, tel. 08171/10989
Foto: Ingrid Maaßdorf

*****

Viktig information om tysk beskattning för dig som får svensk pension! Info per post kommer från konsulatet!

Werden Sie Mitglied der DSV !

Aufnahmeantrag auf der Homepage: <http://www.d-s-v-m.de>. Oder beim Vorstand anfordern!

Schwedisches Honorarkonsulat

Brienner Straße 9, 80333 München;
Tel: 089/54521215. Telefonzeiten:
Mo., Di., Do., 10-12 Uhr

Schwedische Gemeinde in München

Schwanthalerstraße 60 II, 80336 München. Tel: 089/54540695

Email: kyrkan@web.de

<http://www.svenskakyrkan.se/bayern>

Svenska Skolföreningen i München

Email: info@skolan-i-muenchen.de

Blåbären - Krabbelgruppe

claudia.winkler@web.de

petraladybird@yahoo.se

Föreningen SVIV - Lokalombud

Birgitta Wrangel, Tel. 089/292923

birgitta.von-Wrangel@gmx.net

Schwedischer Chor München

Marianne Wennås

Tel: 089/7606849

<http://www.schwedischer-chor.de>

Skandinavische Tanzgruppe

Ann-Christine Bergström

Tel. 089/164893

Email: folkdans@arcor.de

SWEA München

<http://www.swea.org/controls/default.aspx?mid=1073>

Schwedisches Weihnachtskonzert mit Luciazug

Samstag, den 4. Dez. 2010, 19. 30 Uhr
St. Stephan, Sendling
Arr. Freunde und Förderer der Stephaner
Kirchenmusik e. V.
(ohne Glögg und Gebäck)

Sonntag, den 5. Dez. 2010, 16 Uhr
Kreuzkirche, Hiltenspergerstraße 55
U2, Bus 53, Tram 12, 27
Haltestelle Hohenzollernplatz
Anschließend Glögg und Gebäck

Schwedischer Chor München

Thomas Rothfuß, Orgel
Angelika Huber, Sopran
Fredrik Ahnsjö, Tenor
Alexandra und Leonhard Gutsch, Geige

Leitung: Marianne Wennås

Eintritt 10€, (Kreuzkirche: für Schüler und
Studenten 7€; St. Stephan: Kinder < 14 J. frei).

Vorverk. bei allen Vorverkaufsstellen mit
München Ticket-Anschluss, telefonisch unter
Tel. 0180/54 81 81 81 oder im Internet unter
www.muenchenticket.de

Tageskasse am 5. 12. ab 15.00 Uhr

Julklapps-tips!

Mein Bild von München

**Ein sehr persönlicher Bildband über München
und seine Bewohner.**

**158 Fotografen zeigen in diesem außer-
gewöhnlichen Buch die vielfältigen Facetten
unsere Stadt - nicht nur ihre Schokoladenseiten
sondern auch ihr ganz alltägliches Gesicht.
Ein ideales Weihnachtsgeschenk!**

Format: 21 x 23 cm, 170 Seiten,

158 Schwarz/Weiß-Bilder

Preis: 9,95 Euro (bei Versand zzgl. Versandkosten)

Sie können das Buch direkt bei sputniks
werbeagentur bestellen, Tel. 089-33 99 65-0,
info@sputniks.de oder in ausgewählten Münchner
Buchhandlungen kaufen (bei sputniks nachfragen).

Mehr Infos zum Buch unter www.meinbildvonmuenchen.de oder unter www.sputniks.de

Luciafest

2010

Samstag / Lördag 11.12.2010 ❄ Empfang ab 16:30 Uhr • Beginn: 17:30 Uhr
Hilton München City Hotel, Rosenheimerstraße 15

❄ PROGRAMM ❄

Empfang mit Glögg und Gebäck/
Mottagning med glögg och lussekatter

Traditioneller Luciazug / Traditionellt Luciatåg
Schwedischer Chor mit Solisten / Svenska kören

Großes schwedisches Weihnachtsbuffet /
Stort svenskt Julbord

Tombola

Hjärtligt Välkomna!

Deutsch-Schwedische Vereinigung e.V. München

Euro 50,- pro Person • Euro 45,- DSV Mitglieder
Kinder bis 6 Jahre frei • Kinder bis 12 Jahre Euro 25,-

Anmeldungen erbeten bis **spätestens 6. Dezember 2010**
(bitte Namen aller Teilnehmer angeben, bei Kindern mit Alter)
bevorzugt per E-Mail an lucia-2010@gmx.de
oder telefonisch beim Vorstand unter
089/75 86 88 oder 08091 / 56 13 47

Teilnahmebeitrag bis zum 8.12.2010 überweisen:
DSV, Konto 1808 788 400, SEB Bank, BLZ 700 101 11,
Stichwort „Lucia 2010“

